

TÁJÉKOZTATÓ

A MAGYAR NEMZETI BANK SZÁMLAVEZETÉSRE ÉS PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA VONATKOZÓ POLITIKÁJA

1. A MAGYAR NEMZETI BANK SZÁMLAVEZETÉSI ÉS PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSAINAK JOGI HÁTTERE

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB vagy jegybank) a számlavezetési és pénzforgalmi szolgáltatásait a mindenkor hatályos jogszabályok, elsősorban a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNBtv.), valamint a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (a továbbiakban: Pft.) és a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNBr.) keretei között, mint pénzforgalmi szolgáltató nyújtja.

Az MNB számlavezetési köre két részre osztható aszerint, hogy a jegybank az adott számlát és kapcsolódó szolgáltatást jogszabályi kötelezettség alapján, vagy az MNBtv. 159. §-ában foglalt jogosultsága alapján vezeti, illetve nyújtja:

- a) a jogszabályi kötelezéssel érintett körben az MNBtv. 145. § (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján jelenleg a Magyar Államkincstár számára vezetett kincstári egységes számla, valamint az Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság pénzforgalmi számlája található;
- b) minden egyéb számlára vonatkozóan az MNBtv. 159. §-a alapján az MNB és a számlatulajdonos között létrejött, a Pft. és az MNBr. hatálya alá tartozó bankszámla-szerződés alapján történik és történhet számlavezetés, a 2. pontban kifejtett elvek és szempontok figyelembevételével.

Jelen számlavezetési politika az MNB azon számlavezetési és pénzforgalmi szolgáltatásaira vonatkozik, amelyekre az MNBtv. alapján jogosultsággal rendelkezik, így ebben a körben az MNB-t mérlegelési jog illeti meg.

2. AZ MNB SZÁMLAVEZETÉSI ÉS PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSA

Az MNB számlavezetési és kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatásának kereteit a jogszabályok, elsősorban az MNBtv. adta keretek között a számlavezetésre és pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó politikája határozza meg.

Ennek értelmében a jegybank az MNBtv.-ben megjelölt releváns alapvető feladataiból (monetáris politika megvalósítása, részvétel a fizetési és elszámolási, valamint értékpapír-elszámolási rendszerek kialakításában és a pénzügyi közvetítőrendszer egészének stabilitására vonatkozó makroprudenciális politika kialakítása) vezeti le számlavezetési tevékenységét a társadalmi hatékonyság és az adófizetői erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás jegyében.

Ennek alapján a jegybank két részre osztja a számlavezetési kört:

- 1) Az előzőekben ismertetett alapvető feladatokhoz kötődően kiemelt nemzetgazdasági érdek, illetve nemzetközi szokásjog, elvárások vagy kölcsönösség alapján az MNB-vel külön megállapodással számlavezetésre szerződött

intézmények, amelyek esetében a jegybank külön állapodik meg a számlavezetési és pénzforgalmi szolgáltatásról az adott intézménnyel. Ebbe a körbe tartoznak jelenleg a nemzetközi pénzügyi közintézmények (pl. IMF, BIS), az Európai Bizottság, a külföldi jegybankok, valamint a hatékony és biztonságos állami devizagazdálkodáshoz kötődően a Magyar Államkincstár és az Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság is a részükre vezetett devizaszámlák tekintetében. Ezen intézmények esetében az MNB levelezőbanki szolgáltatásokat nyújt forintban, illetve devizában, az erre vonatkozó piacon elérhető sztenderd banki szolgáltatásoknak megfelelően, minden esetben külön mérlegelve azt, hogy a számlavezetett milyen szolgáltatásokat kíván igénybe venni, és azok jegybanki nyújtása indokolt-e.

- 2) A második körbe tartozik az összes egyedi megállapodást vagy speciális testreszabott szolgáltatást nem igénylő, de az előzőekben ismertetett alapvető feladatokból levezethető sztenderd számlavezetési és pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása. Ebben a körben az MNB az EGT tagállamban székhellyel rendelkező hitelintézetek, a Magyarországon pénzforgalmi szolgáltatást nyújtó egyéb pénzforgalmi szolgáltatók, az EGT tagállamban székhellyel rendelkező befektetési vállalkozások, piaci infrastruktúrák működtetői (központi értéktárak, központi szerződő felek, elszámolóházak, fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozások), valamint a CLS Bank International (mint más tagállamban rendszerben részt venni jogosult intézmény) számára vezet forint fizetési, illetve a piaci infrastruktúrák esetében – azok kérésére – elszámolásforgalmi technikai számlát, de kizárólag kiegyenlítőbanki szerepben. A pénzforgalmi szolgáltatók számára nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokat az MNB a készpénzes műveletek, valamint a jegybanki ügyletek teljesítésén túl a jegybanki kiegyenlítő szerepre (kizárólag közvetlen fizetési és elszámolási, illetve értékpapír-elszámolási rendszertagságból eredő kiegyenlítési szolgáltatások biztosítására) korlátozza. Ez azt jelenti, hogy e második körben az MNB csak és kizárólag az MNB által működtetett Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszerben (a továbbiakban: VIBER) mint a jegybank alapvető kiegyenlítő platformján való közvetlen tagsághoz kötődően vezet számlát. A számlavezetettek e körben számláikat kizárólag ilyen célra, VIBER-en belül közvetlenül teljesülő fizetési műveletek végrehajtására, kiegyenlítésére használhatják. A VIBER-en belül teljesülő fizetési műveletek közé értendő az egyéb fizetési és elszámolási, illetve értékpapír-elszámolási rendszerek által elszámolt vagy teljesített fizetési műveletekből előálló pozíciók kiegyenlítése is.

A fentieknek megfelelően ebben a körben az MNB nem nyújt levelezőbanki szolgáltatásokat egyik forint fizetési rendszerbe irányulóan sem, tehát az MNB-n keresztül közvetett fizetésrendszer-tagságot sem lehet igénybe venni a forint fizetési rendszerekben. A VIBER-ben közvetlen tagsággal és így MNB-nél vezetett forint fizetési számlával rendelkező pénzforgalmi szolgáltató, vagy egyéb, nem a fenti 1) alpontban jelzett körbe tartozó VIBER-résztvevő az e célra nyitott jegybanki fizetési számlája vonatkozásában az MNB-nek mint levelezőbanknak fizetési megbízást nem adhat, egyenlege felett kizárólag a VIBER-be közvetlenül benyújtott fizetési megbízások útján rendelkezhet.

Az MNB a sztenderd pénzforgalmi szolgáltatások körében (tehát külön megállapodás nélkül) beszedési és deviza-pénzforgalmi (devizaszámla-vezetési és kapcsolódó devizaforgalmi) szolgáltatásokat nem nyújt.

Az MNB az 1) -2) pontokba tartozó külföldi szervezetek számlanyitási kérelmeit a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákra, valamint a forint és devizaforgalmi elszámolásokra vonatkozó Üzleti feltételekben (a továbbiakban: Üzleti feltételek) meghatározott szempontok szerint bírálja el.

3. JEGYBANKI SZÁMLAVEZETÉS ÉS KIEGYENLÍTŐBANKI SZOLGÁLTATÁSOK PIACI INFRASTRUKTÚRÁK RÉSZÉRE

Az MNB a makroprudenciális, valamint a fizetési és elszámolási, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekkel kapcsolatos alapvető feladataiból kifolyólag a rendszerszinten jelentősnek ítélt forint fizetési és elszámolási, illetve értékpapír-elszámolási rendszerek számára kiegyenlítőbanki szolgáltatásokat nyújt. Az MNB e szolgáltatását a VIBER-szolgáltatáson keresztül teszi elérhetővé, tehát a kapcsolódó rendszerek számára a VIBER-ben való kiegyenlítést teszi

lehetővé. Ez azt jelenti, hogy az így jegybankpénzben kiegyenlíteni kívánó rendszer a kiegyenlítésben közvetlenül részt vevő minden tagjának közvetlen VIBER-tagsággal kell rendelkeznie.

Amennyiben az érintett fizetési és elszámolási vagy értékpapír-elszámolási rendszer működése olyan, hogy a kiegyenlítés megkívánja a piaci infrastruktúra (elszámolóház, központi szerződő fél, központi értéktár, fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozás), illetve a rendszer üzemeltetője részére történő fizetési, vagy elszámolásforgalmi technikai számla nyitását, úgy lehetőség van a piaci infrastruktúra számára fizetési, vagy elszámolásforgalmi technikai számla, illetve a rendszerüzemeltető számára fizetési számla nyitására és ezek VIBER-taggá válására, amennyiben a piaci infrastruktúra, rendszerüzemeltető, illetve rendszer valamely EGT-államban pénzügyi felügyelet, illetve jegybanki felvigyázás alá tartozik.

Az MNB fenntartja magának a jogot, hogy a szolgáltatásra jelentkező piaci infrastruktúrák, illetve rendszerüzemeltetők esetében a rendszerszintű jelentőség megítélése, a jegybanki kiegyenlítés indokoltsága, valamint az MNB-re háruló esetleges kockázatok alapján egyedi mérlegelés alapján döntsön a kiegyenlítési szerep felvállalásáról. Az MNB a döntés során elsősorban azt mérlegeli, hogy pénzügyi stabilitási, valamint hatékonysági szempontok alapján indokolt-e az adott infrastruktúra, illetve rendszerüzemeltető, illetve az adott infrastruktúra által kiszolgált fizetési és elszámolási, illetve értékpapír-elszámolási rendszer jegybankpénzben történő kiegyenlítése.

4. AZ MNB VIBER-SZOLGÁLTATÁSÁRA VONATKOZÓ TAGSÁGI POLITIKA

A fentiekkel konzisztens módon a következő intézmények lehetnek közvetlen VIBER-tagok:

- az EGT-tagállamban székhellyel rendelkező hitelintézetek,
- a Magyarországon pénzforgalmi szolgáltatást nyújtó egyéb pénzforgalmi szolgáltatók,
- az EGT-tagállamban székhellyel rendelkező befektetési vállalkozások,
- EGT-n belüli pénzügyi felügyelet, illetve jegybanki felvigyázás alatt álló pénzügyi piaci infrastruktúrák működtetői (elszámolóházak, központi értéktárak, központi szerződő felek, fizetési rendszert működtető pénzügyi vállalkozások, illetve ezekkel megegyező tevékenységet folytató, felügyelet, illetve jegybanki felvigyázás alatt álló intézmények),
- a CLS Bank International.

A VIBER-tagság legfontosabb egyéb feltételei:

- a jegybanknál VIBER-ben történő teljesítésre alkalmas fizetési számlával vagy elszámolásforgalmi technikai számlával kell rendelkezni;
- minden közvetlen VIBER-tagnak tagnak kell lennie a VIBER üzenetközvetítő hálózatában: a SWIFT-ben, saját BIC (Business Identifier Code) kóddal kell rendelkeznie és a VIBER céljára a SWIFT által kialakított HUF Zárt Felhasználói Körhöz (Closed User Group) is csatlakoznia szükséges;
- sikeres tesztelési folyamatban kell részt venni, amelyben a tagságot igénylő szervezet azt tanúsítja, hogy technikailag képes a VIBER-üzenetek küldésére és fogadására, valamint eleget tud tenni az előírt egyéb kritériumoknak;
- a külföldi VIBER-tagok magyarországi fióktelepei esetében be kell mutatni a fióktelep alapítójának, az EGT-államban székhellyel rendelkező külföldi VIBER tagok távoli hozzáférése, valamint más külföldi szervezet közvetlen VIBER-tagsága esetében pedig a külföldi VIBER-tag jogi vezetőjének írásbeli jognyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló 2003. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 10. § ea) - ec) alpontjaiban előírtak maradéktalanul teljesülnek;
- a Tvt. 10. § ed) alpontjában foglalt feltétel teljesülése igazolásának módjáról és terjedelméről az MNB esetenként, a törvényi célnak megfelelően dönt;
- az MNBr. 5. §-a szerinti hitelesítő táblába közvetlen VIBER-tagként történő felvétel (piaci infrastruktúrák kivételével) írásos kérelem MNB számára történő előterjesztése alapján.

Az MNB az egyenlő elbánás elvét figyelembe véve a VIBER-szolgáltatásokat a belföldi székhelyű rendszertagok díjszabásával megegyezően nyújtja a külföldi rendszertagok és a magyarországi fióktelepek részére.

5. NAPKÖZBENI HITEL

A VIBER-tagsághoz kapcsolódóan az MNB fedezett forint napközi hitelt nyújt a belföldi tartalékköteles hitelintézetek, így a magyarországi székhelyű hitelintézetek és a külföldi hitelintézetek tartalékköteles magyarországi fióktelepei részére. További feltétel, hogy az adott hitelintézet vagy fióktelepe az MNB monetáris politikai célú egynapos fedezett hitel rendelkezésre állásának partnerkörébe tartozzon.

Az EGT-államban székhellyel rendelkező, a VIBER-hez távoli hozzáféréssel csatlakozó hitelintézetek részére az MNB napközi hitelt nem nyújt.

A hitelintézetnek nem minősülő számlavezetettek számára az MNB napközi hitelt nem nyújt.

Az arra jogosultak körében a hitelnyújtás feltétele az Üzleti feltételek szerinti fedezet elhelyezése.

6. KAMATKONDÍCIÓK

A számlavezetettek számára (külön megállapodás hiányában), a fizetési, illetve az elszámolásforgalmi technikai számlán tartott egyenleg után az MNB a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákhoz kapcsolódó, a készpénzben végzett műveleteken kívüli fizetési megbízásokra vonatkozó díjakról, jutalékokról, postai és egyéb költségekről, valamint ezek és a kamatok elszámolási rendjéről, továbbá a deviza-árfolyamrészről szóló Hirdetmény szerint fizet kamatot.

7. DEVIZAKONVERZIÓ

Az MNB külön megállapodás hiányában ügyfelei számára fizetési műveletből eredő, devizák közötti, illetve forint-deviza közötti konverziót nem teljesít. Így az MNB nem teljesíti az általa vezetett fizetési számlák terhére azok devizanemétől eltérő devizanemű fizetési megbízásokat. Amennyiben a beérkező fizetési művelet devizaneme eltér a címzett számla devizanemétől, az MNB a fizetési művelet teljesítését visszautasítja.

Az MNB fenntartja a jogot, hogy a jelen számlavezetési politikában foglaltaktól eseti megállapodással eltérjen.

Budapest, 2020. december 1.

MAGYAR NEMZETI BANK